

**Ομιλία Αντιδημάρχου Κοινωνικής Πολιτικής Δήμου Ηρακλείου
κ. Αθηνάς Σπανάκη – Κοχιαδάκη στην Επιστημονική Εκδήλωση
με θέμα «Παιδική Σεξουαλική Κακοποίηση: Τι χρειάζεται να
γνωρίζουμε»**

Σας καλωσορίζω στην Επιστημονική Εκδήλωση με θέμα «Παιδική Σεξουαλική Κακοποίηση: Τι χρειάζεται να γνωρίζουμε» που πραγματοποιείται σήμερα με πρωτοβουλία της Αντιδημαρχίας Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Ηρακλείου.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η κακοποίηση ή κακομεταχείριση των παιδιών περιλαμβάνει όλες τις μορφές σωματικής ή συναισθηματικής μεταχείρισης, σεξουαλικής παραβίασης, παραμέλησης ή παραμελημένης φροντίδας ή εκμετάλλευσης για εμπορικούς ή άλλους σκοπούς, η οποία καταλήγει σε συγκεκριμένη ή εν δυνάμει βλάβη που αφορά τη ζωή, την ανάπτυξη και την αξιοπρέπεια του παιδιού, στο πλαίσιο μιας σχέσης ευθύνης, εμπιστοσύνης και δύναμης. Οι κυριότεροι τύποι κακοποίησης είναι η σωματική κακοποίηση, η παραμέληση, η ψυχολογική – συναισθηματική κακοποίηση και η σεξουαλική κακοποίηση. Οι μορφές αυτές μπορεί να συμβαίνουν μεμονωμένα σε μια οικογένεια ή να συνυπάρχουν. Σύμφωνα με έρευνα του Συμβουλίου της Ευρώπης, ENA στα ΠΕΝΤΕ παιδιά πέφτει θύμα σεξουαλικής κακοποίησης. Τα στοιχεία σοκάρουν, όπως επίσης και οι διαστάσεις που λαμβάνει το φαινόμενο. Το πιο ανησυχητικό όμως είναι ότι η σεξουαλική παρενόχληση και κακοποίηση παιδιών είναι το κατ' εξοχήν αφανές έγκλημα. Αυτά που γνωρίζουμε είναι πολύ λίγα σε σχέση με αυτά που συμβαίνουν, γιατί υπάρχει ένα τεράστιο πέπλο σιωπής.

Η παιδική σεξουαλική κακοποίηση αποτελεί ένα ζήτημα, οι συνέπειες του οποίου έχουν διάρκεια και επηρεάζουν και τη μετέπειτα ζωή του παιδιού, μετατρέποντάς το σε έναν ενήλικα που αντιμετωπίζει δυσκολίες σε διάφορες σημαντικές πτυχές της ζωής του. Δημιουργεί άτομα με έντονα προβλήματα στις διαπροσωπικές τους σχέσεις, τα οποία δυσκολεύονται να αγαπήσουν και να εμπιστευτούν, έχουν τάση προς καταχρήσεις, εμφανίζουν ψυχολογικές δυσκολίες, όπως αγχώδεις και συναισθηματικές διαταραχές, καθώς επίσης προβλήματα συμπεριφοράς και προσαρμοστικότητας. Επίσης, οι άνθρωποι που υπέστησαν κακοποίηση στην παιδική τους ηλικία έχουν περισσότερες πιθανότητες να γίνουν οι ίδιοι θύτες όταν ενηλικιωθούν.

Για μια ολοκληρωμένη διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών κρίνεται αναγκαία η διεπιστημονικότητα. Σε κάθε περίπτωση οι επαγγελματίες ενός φορέα, αλλά και εκτός του ίδιου φορέα, θα πρέπει να επιδιώκουν τη συνεργασία μεταξύ τους. Ο πυρήνας μιας διεπιστημονικής ομάδας θα πρέπει να αποτελείται από επαγγελματίες από το χώρο της υγείας, των κοινωνικών υπηρεσιών, της δικαιοσύνης, της αστυνομίας, αλλά και της εκπαίδευσης. Η έγκαιρη και αντικειμενική διαχείριση, η οποία στοχεύει να ελαχιστοποιήσει το τραύμα στο παιδί-θύμα και την οικογένειά του αποτελεί την αποτελεσματική ανταπόκριση σε ένα περιστατικό σεξουαλικής κακοποίησης. Και καθώς η σεξουαλική κακοποίηση είναι μια πολύ ιδιαίτερη κατάσταση, η διαχείρισή της πρέπει να γίνεται από επαγγελματίες ειδικά εκπαιδευμένους στα δυναμικά της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιού προκειμένου να διαφυλαχθεί η περαιτέρω βλάβη του παιδιού και της οικογένειας του από τυχόν υπερεκτιμήσεις ή το αντίθετο υποεκτιμήσεις στη διάγνωση.

Στην πλειοψηφία των περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης, τα παιδιά δεν αποκαλύπτουν την κακοποίηση αμέσως μετά το συμβάν. Η καθυστέρηση ή και αντίσταση στην αποκάλυψη προέρχεται συνήθως από τον φόβο που έχει προκαλέσει ο θύτης στο θύμα. Η αποκάλυψη της κακοποίησης σε πολλές περιπτώσεις ξεκινά έπειτα από ερώτηση κάποιου τρίτου ατόμου σχετικά με ένα σωματικό ενόχλημα για το οποίο εκφράζει παράπονα το παιδί, ή παρατηρώντας αλλαγές στη συμπεριφορά του παιδιού και την επίδοσή του στο σχολείο. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι εξαιρετικά σημαντικός στην αναγνώριση συμπτωμάτων πιθανής κακοποίησης του παιδιού και την αποκάλυψη αυτής, καθώς λόγω της καθημερινής πολύωρης επαφής τους με τα παιδιά οι εκπαιδευτικοί βρίσκονται στην πρώτη γραμμή αναγνώρισης. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα ίδια τα παιδιά αποκαλύπτουν, είτε με άμεσο είτε με έμμεσο τρόπο, την κακοποίησή τους. Σε κάθε περίπτωση, με όποιον τρόπο κι αν επιλέξει το παιδί να προσπαθήσει να επικοινωνήσει την εμπειρία του και να ζητήσει βοήθεια, η ανταπόκριση εκ μέρους των εκπαιδευτικών είναι υψίστης σημασίας καθώς έτσι παρέχεται στο παιδί υποστήριξη και προστασία από περαιτέρω κακοποίηση.

Πρωταρχικό μας μέλημα, πρέπει να είναι η ευαισθητοποίηση του καθενός μας πάνω στο συγκεκριμένο θέμα, αλλά και η γνώση του θέματος σε όλες του τις εκφάνσεις. Ελπίζω, μέσα από τη σημερινή συζήτηση και τα συμπεράσματα, να βρεθούν τρόποι έτσι ώστε το πρόβλημα αυτό να αντιμετωπιστεί στις πραγματικές του διαστάσεις και να πάψει να αποτελεί ένα άγχος για όσους έχουν ή ασχολούνται με παιδιά.

Στη σημερινή επιστημονική εκδήλωση θα επιχειρήσουμε να προσεγγίσουμε ένα τόσο επίκαιρο κοινωνικό θέμα διεπιστημονικά. Στο προεδρείο της εκδήλωσης επιλέξαμε να

συμμετάσχουν εκπρόσωποι από τον τομέα της εκπαίδευσης, της υγείας, και των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου Ηρακλείου. Από τον τομέα της εκπαίδευσης, ο κος Ευρυβιάδης Βαλατίδης, Διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ηρακλείου. Από τον τομέα της υγείας ο κος Πάνος Μπίτσιος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ψυχιατρικής, Διευθυντής Παιδοψυχιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου. Από τον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών, ο κος Φανούριος Οικονομάκης, Διευθυντής Κοινωνικής Ανάπτυξης Δήμου Ηρακλείου.

Επιχειρώντας, λοιπόν, μια διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος, θα δώσουμε αρχικά τον λόγο στον Διευθυντή της Παιδοψυχιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ηρακλείου κ. Μπίτσιο και τα μέλη της επιστημονικής του ομάδας, τις παιδοψυχιάτρους κ.κ. Ντέπυ Κοσμίδη και Μαρία Τσούγκου, και την κοινωνική λειτουργό κα Μαρία Ζαχαροπούλου, οι οποίοι θα μας δώσουν μια εικόνα του φαινομένου της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης, τις συνέπειές της στην ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων, και τη σημασία της πρώιμης παρέμβασης και θεραπείας, ενώ θα μας μιλήσουν και για τις ελλείψεις του συστήματος στην Ελλάδα. Στη συνέχεια, ο κος Νικόλαος Μακαρώνας, παιδοψυχίατρος, Διευθυντής του Ελληνικού Κέντρου Ψυχικής Υγιεινής & Ερευνών, και Εκπρόσωπος του Ιατρικού Συλλόγου Ηρακλείου θα μας μιλήσει για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο ειδικός ψυχικής υγείας μπροστά στην περίπτωση της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης. Ο νομικός κος Απόλλωνας Καλογερόπουλος, εκπρόσωπος του Δικηγορικού Συλλόγου Ηρακλείου θα μας παρουσιάσει το ισχύον νομικό πλαίσιο στην Ελλάδα σχετικά με την παιδική σεξουαλική κακοποίηση. Στη συνέχεια, δυο εκπρόσωποι της Ελληνικής Αστυνομίας, ο κος Γρηγόρης Μαυριδάκης, Αστυνόμος Β΄, Αξιωματικός Ειδικών Καθηκόντων, Ψυχολόγος από τη Γενική Περιφερειακή Αστυνομική Διεύθυνση Κρήτης και η κα Ευαγγελία Πετρακάκη, Αστυνόμος Α΄, από το Γραφείο Ανηλίκων της Υποδιεύθυνσης Ασφάλειας Ηρακλείου, θα μας μιλήσουν για το ρόλο της Ελληνικής Αστυνομίας στη διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης σε παιδιά. Τέλος, εκπρόσωποι της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ανάπτυξης του Δήμου Ηρακλείου, η ψυχολόγος κα Κατερίνα Κούτρα και η κοινωνική λειτουργός κα Πόλυ Αγοράκη θα αναφερθούν στη διαχείριση περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης από τις κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου Ηρακλείου. Η σημερινή εκδήλωση θα κλείσει με συζήτηση και ερωτήματα που θα διατυπωθούν από εσάς που παρευρίσκεστε εδώ.

Η Αντιδημαρχία Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Ηρακλείου ευχαριστεί θερμά τους προαναφερθέντες ομιλητές και το προεδρείο για την παρουσία τους στην σημερινή μας εκδήλωση, συμμεριζόμενοι πάντα το έργο που επιτελούν αλλά και την ουσιαστική συμμετοχή τους για την αντιμετώπιση του φαινομένου της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης.

Η Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Πολιτικής

Αθηνά Σπανάκη - Κοχιαδάκη